

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ (KKTC) EKONOMİ VE ENERJİ BAKANLIĞI
İLE
TÜRKİYE CUMHURİYETİ TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ (TSE)
ARASINDA STANDARDİZASYON VE UYGUNLUK DEĞERLENDİRMESİ
ALANINDA İŞBİRLİĞİ
PROTOKOLÜ

ÖNSÖZ

Bundan böyle “Taraflar” olarak adlandırılacak olan Türkiye Cumhuriyeti’ndeki Türk Standardları Enstitüsü “TSE” ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ndeki (KKTC) Ekonomi ve Enerji Bakanlığı “Bakanlık”,

Tarafların ülkeleri arasındaki ticaretteki teknik engellerin kaldırılmasını **AMAÇLAYARAK**,

Standardizasyon, uygunluk değerlendirme (deney, muayene, belgelendirme v.b.) ile metroloji ve kalibrasyonun yararını **DİKKATE ALARAK**,

Uluslararası ve bölgesel kuruluşların bu alanda kabul ettiği kural ve prensiplerin **DEVAMLILIĞINI SAĞLAYARAK** ve

Kendi faaliyet alanları kapsamında kalan alanlarda ve faaliyetlerde teknik işbirliğini geliştirmeyi **ARZULAYARAK**; aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:

KAPSAM

İşbu Protokol, Türk Standardları Enstitüsü’nün faaliyet alanları arasında bulunan standardizasyon, eğitim, muayene, gözetim, laboratuvar hizmetleri, deney ve kalibrasyon, ürün /hizmet/sistem/personel/helal belgelendirme gibi uygunluk değerlendirme faaliyetleri ile ilgili tüm alanlarda TSE ile Bakanlık arasında işbirliğinin geliştirilmesi, ortak çalışma alanlarının belirlenmesi, çalışma programlarının oluşturulması ve bunların gerçekleştirilmesi için tarafların gerekli düzenlemeleri yapmalarını kapsamaktadır.

İŞBİRLİĞİ ALANLARI

1. TSE faaliyetleriyle ilgili ihtiyaç duyulan eğitimler (seminer, konferans, panel gibi hizmetler) Bakanlık ve bünyesindeki birimlerde görev yapan personele, Bakanlık ve TSE ile birlikte hazırlanacak bir program dâhilinde TSE tarafından verilir.
2. Bakanlık bünyesindeki birimlerde görev yapan personele; TS EN ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi, TS EN ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi, TS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği ve TS EN ISO 22000 Gıda Güvenliği konularında ve ihtiyaç duyulabilecek diğer konulardaki eğitimler, Bakanlık ve TSE ile birlikte hazırlanacak bir program dâhilinde TSE tarafından verilir.

3. TSE'nin vermiş olduğu standardizasyon, deney ve kalibrasyon, laboratuvar hizmetleri, muayene, gözetim ve belgelendirme (ürün, hizmet, sistem ve personel) faaliyetleriyle ilgili Bakanlık ile TSE proje geliştirebilir.

4. Muayene ve gözetim (ürün muayenesi, yükleme öncesi-sırası-sonrası gözetim, iş ekipmanları muayenesi, tedarikçi değerlendirme, ikinci taraf ve üçüncü taraf gözetim faaliyetleri vb.) alanında yurtiçi ve yurtdışında Bakanlık ile TSE işbirliği yapar.

5. TSE tarafından yayınlanmış standartlara, ücreti mukabilinde Bakanlığın erişimi sağlanır.

6. AB'nin temel prensiplerinden olan Malların Serbest Dolaşımını sağlayabilecek standartların KKTC'de geliştirilmesi ve standart biriminin güçlendirilmesi için TSE tarafından bilgi, tecrübe paylaşımı ve uzman desteği sağlanır.

7. KKTC'de yürürlüğe giren Ürün Güvenliği Yasası kapsamında yapılacak olan piyasa denetimleri neticesinde şüpheli görülen ürünlerin TSE Laboratuvarlarında analizleri yapılabilir.

8. Bu protokol çerçevesinde TSE tarafından verilecek hizmetlerin bedeli Bakanlık ve TSE tarafından karara bağlanır.

9. Bu İşbirliği Protokolü kapsamındaki çalışmalar sonucunda elde edilecek verilere ilişkin bilgi, belge ve dokümanlar, taraflarca muhafaza edilecek ve kullanılabilir. Söz konusu bilgi, belge ve dokümanların üçüncü taraflara kullanılması, tarafların karşılıklı mutabakatıyla mümkün olacaktır. Tarafların karşılıklı mutabakatıyla bu işbirliği Protokolü'ne yeni maddeler eklenebilir veya mevcut ya da yeni eklenmiş maddeler kaldırılabilir.

10. Bakanlık ile TSE, enerji sektöründe laboratuvar, belgelendirme ve gözetim-muayene alanında yurtiçi ve yurt dışında işbirliği ve işbirliği alanlarının artırılması için çalışmalar yapar.

Bu kapsamda;

- Yenilebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üreten enerji santrallerinde; ilgili uluslararası standartlar ve TS EN ISO/IEC 17020 Uygunluk değerlendirme - Çeşitli tiplerdeki muayene kuruluşlarının işletimi için şartlar standardı kapsamında uygunluk gözetimi ve muayenesi, ilk doğrulama, periyodik muayene, kurulum ve montaj kontrolleri, devreye alma deneyleri ve muayenesi, kurulu güç doğrulama, performans ölçümleri, ilgili tüm fabrika ve saha testleri, imalat süreci kontrolü, yükleme öncesi taşıma gözetimi, ambalaj birimlerinin nakliyesi ve kargosu gözetimi, sistem performans izleme, tasarım doğrulama faaliyetleri;

- TSE Enerji Teknolojileri Laboratuvarında modül ve tüm bileşenlerin testlerinin yapılması;

- TS EN 61215 Kristalin silikon karasal fotovoltaik (PV) modüller - Tasarım değerlendirmesi ve tip kabulü, TS EN 61646 İnce filmli karasal fotovoltaik modüller - Tasarım yeterliliği ve tip onayı, TS EN 61730-1/A2, TS EN 61730-2/A1 Fotovoltaik (PV) modül güvenlik yeterliliği standartları kapsamında ürün belgelendirme.

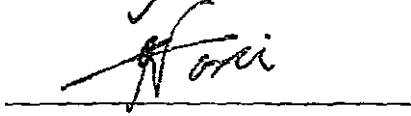
hizmetlerinin TSE tarafından verilmesi için gerekli çalışmalar yapılır.

YÜRÜRLÜĞE GİRME VE GEÇERLİLİK

1. İşbu Protokol yürürlüğe girdiği tarihten geçerli olmak üzere 3 yıl geçerlidir. Taraflarca bir itiraz vukuu bulmadıkça kendiliğinden aynı şartlarda uzamış sayılır.
2. İşbu Protokol Tarafların, anılan belgenin yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirim esas alındığı tarihte yürürlüğe girer.
3. İşbu Protokol iki nüsha olarak hazırlanmış olup, taraflarca 20/4/2018 tarihinde imzalanmıştır.

EKONOMİ VE ENERJİ BAKANLIĞI

ADINA

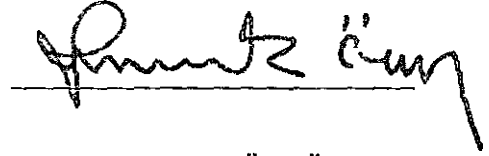

Özdil NAMI

Ekonomi ve Enerji Bakanı

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

ADINA

Dr. Faruk ÖZLÜ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı